

Cover

Til Økonomiudvalget

Ny organisering af landstrøm til krydstogtskibe

14-06-2021

Resumé

Økonomiudvalget orienteres om, at By & Havn har fremsendt en status for etablering af landstrøm til krydstogtskibe. Den indeholder en beskrivelse af de elementer i projektet, der er opnået klarhed om, men samtidig også information om, at den nuværende organisering ændres, så bygherreansvaret for landstrøm til krydstogtskibe overføres fra Copenhagen Malmö Port (CMP) til By & Havn. Hermed revideres udbudsstrategien, hvilket medfører en ændring i den foreløbige tidsplan, så anlægget forventes at være færdigetableret i løbet af 2024.

Sagsnummer i F2
2021 - 1556

Dokumentnummer i F2
82599

Sagsnummer eDoc
2021-0135373

Sagsbehandler
Mikkel Krogsgaard Niss

Sagsfremstilling

Borgerrepræsentationen afsatte med Budget 2021 i alt 79 mio. kr. til landstrøm til krydstogtskibe, der anløber Nordhavn og Langelinie. Heraf blev 77 mio. kr. afsat som lån til Copenhagen Malmö Port (CMP) eller By & Havn under forudsætning af ændret lovgivning, der muliggør kommunal medfinansiering af et landstrømanlæg. De resterende 2 mio. kr. blev afsat som anlægsmidler til CMP eller By & Havn under forudsætning af ændret lovgivning.

Covid 19-epidemien har været hård for krydstogtbranchen. I København har der frem til 1. juni 2021 ikke været anløb med krydstogtskibe med passagerer i 2020 og 2021, og samme tendens ses i hele verden. Til sammenligning kommer der på et normalt år 300-350 krydstogtskibe. Der har derfor været behov for at undersøge forventningerne til fremtiden, inden By & Havn og CMP har kunnet træffe beslutning om etablering af landstrøm til krydstogtskibe.

Projektet har afklaret en række risici og forventninger til fremtiden, herunder:

- Afklaring af omkostninger, fordele og ulemper ved forskellige anlægsstørrelser, herunder hvor mange skibe, der samtidig kan modtage landstrøm.
- Kabelføring: El skal trækkes med et dedikeret kabel fra Svane-møllens koblingsstation, der er placeret centralt på Østerbro til Oceankaj i ydre Nordhavn

- EU-tilskud, der kan dække op til 20% af anlægsomkostningerne, er opnået.
- Afgiftsfritagelse for el til landstrøm udløber i 2021. Skatteministeriet har ansøgt EU om at forlænge afgiftsfritagelsen, og forventer svar i løbet af 2021.
- Lovgrundlag: Kommende ændring i lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S, så Københavns Kommune får hjemmel til at medfinansiere et landstrømanlæg. Denne ændrede lovgivning forventes fremlagt i folketingsåret 2021-22.

Ny organisering

By & Havn har oplyst, at grundet By & Havns erfaring som bygherre, har By & Havns bestyrelse og CMP's bestyrelse i marts 2021 besluttet, at bygherrerollen og ansvaret for anlæggelse af et landstrømanlæg skal overdrages fra CMP til By & Havn.

CMP har frem til marts 2021 udarbejdet udbudsmateriale med henblik på etablering af landstrøm til krydstogtskibe inden 2023-sæsonen (marts/april 2023). By & Havn har oplyst, at udbudsstrategien for landstrøm til krydstogtskibe bliver revideret i forbindelse med, at projektet overdrages fra CMP til By & Havn. Revideringen skyldes, at By & Havn, som bygherre og på baggrund af den indsigt By & Havn på nuværende tidspunkt har i udbudsmaterialet, ser det nødvendigt, at væsentlige risici, bl.a. forbundet med at trække et elkabel til Nordhavn, bliver endelig afklaret, inden et entrepriseudbud. Den reviderede udbudsstrategi reducerer disse risici, men resulterer ifølge By & Havn også i en revideret tidsplan for projektet. By & Havns nuværende vurdering er, at landstrømanlægget forventes at kunne stå klar i løbet af 2024.

Interessenter og opmærksomhedspunkter

CMP har oplyst, at etablering af landstrøm til Oslofærgerne (DFDS) foreløber planmæssigt, og at anlægget vil være klar til brug inden efteråret 2021.

ØKF bemærker, at der i 2020 og 2021 indtil videre ikke har været anløb af krydstogtskibe med passagerer, men at der i weekenden 5-6. juni 2021 anløb to skibe, som dog ikke satte passagerer i land. CMP arbejder aktuelt på, hvordan krydstogtbranchen kan vende tilbage. Hvordan og hvornår er foreløbigt forbundet med stor usikkerhed.

Økonomi

Den nye organisering og den reviderede tidsplan forventes ikke at ændre på Københavns Kommunes økonomiske forpligtelser. Dog kan omkostninger blive skubbet til senere budgetår.

Videre proces

ØKF vil fortsætte dialogen med By & Havn om muligheden for at fremme etableringen af landstrøm til krydstogtskibe. By & Havn vil oplyse en ny og revideret tidsplan for færdiggørelsen af landstrømanlæg til krydstogtskibe, når væsentlige risici i projektet er afklaret.

Bilag

Notat fra By & Havn: *Orientering: Bygherrerollen for landstrøm overdrages til By & Havn*

Til: Økonomiforvaltningen (ØKF), Københavns Kommune

Fra: By & Havn

Emne: Status på landstrøm til krydstogtskibe samt orientering om overdragelse af bygherrerollen fra Copenhagen Malmö Port til By & Havn

9. juni 2021
S-20190524-0820
D-20210607-077140

1 Indledning

Københavns Kommune (KK), Copenhagen Malmö Port (CMP) og By & Havn (B&H) indgik i 2019 et partnerskab med den fælles målsætning om at sikre grønne løsninger i havnedriften, herunder landstrøm til krydstogtskibe, som skal reducere luftforureningen fra krydstogtskibe i Københavns Havn og bidrage positivt til byens luftkvalitet.

Partnerskabet arbejder målrettet med at sikre fremdrift i landstrømsprojektet og har senest fået afklaret en række forudsætninger, der skal danne grobund for det videre samarbejde om at etablere landstrøm til krydstogtskibe i Københavns Havn, herunder igangsat arbejdet med et udbudsmateriale.

1.1 Status

Nettilslutning

Med rådgivning fra COWI og dialog med Radius Elnet, er nettilslutningen blevet fastlagt. Landstrømsanlægget bliver koblet på det offentlige el-net ved Svanemøllen koblingsstation, hvor der derfra lægges et stærkstrømkabel i et tracé til anlæggets placering (konverterens placering) ved Oceankaj i Ydre Nordhavn. Oplysninger fra Radius Elnet viser, at der er tilstrækkelig kapacitet i elnettet til at forsyne både Oceankaj og Langelinie kaj med Landstrøm, fra en konverter placeret på Oceankaj.

Lånefinansiering

I budget 2021 afsatte Københavns Kommune op til 79 mio. kr. til landstrøm til krydstogtskibe, hvor af 77 mio. kr. er afsat som et lån, og 2 mio. kr. er afsat til projektering af landstrømsanlægget. Dette er er dog under forudsætning af ændret lovgivning.

Transportministeriet er ved at forberede lovforslag til fremsættelse efter sommerferien, som sikrer lovhjemmel til, at Københavns Kommune kan give økonomisk støtte til etableringen af et landstrømsanlæg i Københavns Havn.

EU-tilskud

Projektet har i sommeren 2020 fået tilsagn fra EU om 20% anlægstilskud (op til 25 mio. kr.) til etablering af landstrøm i Københavns Havn. Midlerne skal som udgangspunkt anvendes i løbet af 2024.

Afgiftsfritagelse

I dag er landstrøm undtaget afgifter, men denne fritagelse hviler på en midlertidig ordning, som udløber i 2021. Skatteministeriet har sendt en ansøgning til EU-kommissionen om forlængelse af afgiftsfritagelsen, der aktuelt er under behandling.

Anlæggets størrelse

COVID-19 har medført stor usikkerhed for markedssituationen for krydstogtbranchen, hvormed muligheder for at nedskalere landstrømsprojektet og sikre en fleksibilitet ift. til den aktuelle markedssituation, er blevet undersøgt. I udbudsmaterialet har der været arbejdet med et anlæg på 32 MVA 4 tilslutningspunkter, fordelt på både Oceankaj og Langelinie-kaj, men med mulighed for at nedskalere til 16 MVA med 2 tilslutningspunkter, med ét tilslutningspunkt på hver kajstrækning.

Anlæggets størrelse vil genbesøges, for at sikre at det anlæg der udbydes besidder den nødvendige kapacitet og er økonomisk rentabel.

1.2 Organisering

I partnerskabet blev ansvaret fordelt således, at CMP havde ansvar for projektering af et landstrømsanlæg til krydstogtskibe til Oceankaj, hvor By & Havn bl.a. havde ansvaret for at undersøge, hvordan der kunne etableres landstrøm på Langelinie-kaj.

Visionerne og forudsætningerne er de samme, men af hensyn til By & Havns erfaring som bygherre, besluttede By & Havns bestyrelse og CMPs bestyrelse i marts 2021, at bygherrerollen og ansvaret for anlæggelse af et landstrømsanlæg skal overdrages fra CMP til By & Havn. Trods ny organisering er målsætningen den samme, at sikre, at krydstogtskibe, der anløber Københavns Havn, kan tilslutte sig landstrøm, hvormed luftforureningen og emissionsudledningen reduceres lokalt.

2 Tidsplan

Overdragelse af bygherrerollen medvirker til en ændring af tidsplanen. På baggrund af den indsigt By & Havn på nuværende tidspunkt har i udbudsmaterialet, er projektets tidsplan blevet revideret. Revideringen skyldes, at By & Havn som bygherre ønsker at afdække og minimere flest mulige risici, inden der indgås kontrakt med en entreprenør, med formålet om at kvalificere tidsplan og økonomi i projektet.

Udbud af kabeltracé

Juni/juli 2021	Aftale mellem CMP og B&H om overdragelse.
aug. 2021 – nov. 2021	Udfærdigelse af udbudsmateriale for rådgiveropgave.
nov. 2021 – feb. 2022*	Udbud og kontrahering rådgiveropgave.
feb. 2022 – feb. 2023*	Bestemmelse af kabeltracé, indhentning af myndigheds godkendelser og udfærdigelse af udbudsprojekt.
feb. 2023 – juli 2023*	Udbud og kontrahering af entreprise.
juli 2023 – juni 2024*	Udførelse

Udbud af konverter og kabelhåndtering

Juni/juli 2021	Aftale mellem CMP og B&H om overdragelse.
aug. 2021 – marts 2022*	Tilretning af udbudsmaterialet. ^[1]
marts 2022 – aug. 2022*	Udbud og kontrahering.
aug. 2022 – april 2023*	Projektudvikling frem til myndighedsprojekt.
april. 2023 – juni. 2024*	Udførelse. ^[2]

*NB! tidsplanen er foreløbig og på nuværende tidspunkt forbundet med stor usikkerhed, grundet manglende afklaring af væsentlige risici.

[1] *Tidsplanen er forbundet med usikkerhed ift. manglende afklaring om organisering og udbudsstrategi.

[2] **Tidsplanen er endnu ikke koordineret ift. hensyntagende til krydstogtsæsonen 2023.

2.1 Risici

Kabeltracéet fra Svanemøllen Koblingsstation til Oceankaj er endnu ikke fastlagt (for nærmere placering se figur 1). Der vurderes dog at være væsentlige risici ved at trække et kabel fra Svanemøllen Koblingsstation på Østerbro til Oceankaj i Ydre Nordhavn, da kablet bl.a. skal krydse indre Østerbro og Nordhavn, hvor der er en række ledningsejere, hertil ukendte tinglyste servitutter, og grundejere, der skal give tilladelse.

Figur 1: Kort over Svanemøllen Koblingsstation til Ydre Nordhavn

Koblingsstationens placering medvirker desuden til, at banelegemet skal krydses, og der skal derfor opnås tilladelse fra Banedanmark. Herudover skal der ligeledes indhentes en række myndighedstilladelser, så som tilladelse fra Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet og Energistyrelsen til etablering af søkabler. Tilladelser og myndighedsgodkendelser kan først endeligt indhentes, når tracéet er endeligt fastlagt.

By & Havn vurderer, at myndighedsbehandlingen vil være vanskelig, hvis tracéet ikke er fastlagt ved kontrahering med en entreprenør. Derfor ønsker By & Havn en kvalitetssikring af projektet ved at få fastlagt kabeltracéet gennem et nyt rådgiverudbud, inden man går i entrepriseudbud.

Denne kvalitetssikring af projektet og tilpasning af udbudsmateriale vil forrykke projektets tidsplan. Med den nye udbudsproces vurderes det vanskeligt at blive færdig til 2023-sæsonen. Den nuværende vurdering er, at der kan stå et anlæg klar i løbet af 2024.

By & Havn vil oplyse en ny og revideret tidsplan for færdiggørelsen af landstrømsanlægget, når væsentlige risici i projektet er afklaret. Det er By & Havns målsætning, at anlægget skal bidrage positivt til Københavns klimaplan.